

Werasjtsjagin.

AAN ALLE GROOTE OVERWINNAARS UIT HET VERLEDEN, HET HEDEN EN DE TOEKOMST
(*Museum Tretjakof, Moskou*).

Naar Oostersche zeden heeft de overwinnaar zijn zege gevierd en de hoofden der verslagen vijanden bijeen laten stapelen op een machtigen hoop. Aasvogels hebben er het vleesch afgescheurd, de zon boven de eenzame zandvlakte heeft de schedels gebleekt.

Werasjtsjagin schildert met een verbazingwekkende snelheid en gemakelijkheid, en toch kan men niet zeggen, dat zijn techniek wordt gekenmerkt door bijzonder groote routine of gemanieerdheid, ja soms teekent hij zelfs alleronhandigst, en dikwijls is hij banaal en smakeloos in zijn kleur. Maar toch blijft in zijn werk altijd dat frissche spontane, een der bekoorlijkste trekken van zijn vertellers-talent. Hij plaagt zich niet met lang overleggen, met moeilijk probeeren, zoeken naar compositie, vorm en kleur. Zijn kracht ligt in de brutaliteit, waarmee hij zijn onderwerp op het doek smijt en daarom is zijn compositie, tenminste in zijn goede werken, nooit gezocht. Hij geeft waarheidsgetrouw weer wat hij gezien heeft, en hij heeft veel gezien, en allerlei vreemde dingen, daar uit

het hartje van Azië, die vooral in den tijd van zijn eerste optreden, de belangstelling in groote mate opwekten. Midden-Azië was een geheimzinnig land, waarvan men nog zoo goed als niets wist. Het werd door de Russen geopend, zooals nu Tibet door de Engelschen ontsluit zal worden.

Door al deze hierboven opgenoemde eigenschappen, waaraan hoofdzakelijk een buitengewoon sterk ontwikkelde zelfbewustheid ten gronde lag, onderscheidde Werasjtsjagin zich al dadelijk, bij zijn eerste optreden, van de vele middelmatige veldslagschilders, waaraan een militaire staat als Rusland uit den aard zeer rijk is. In het winterpaleis is een on-eindig lange galerij van oorlogsschilderijen, die den roem der Russische wapenen van den tijd van Napoleon af, in bonte kleuren verkondigen. Het eene stuk is al vervelender dan het andere, academische composities met vooraan netjes stervende helden, een stuk geschoten kanon, of een gedood paard, alles in symmetrisch tegen elkaar afgewogen groepen. Al deze schilderijen zijn volgens het